

Welkom bij het jaarbericht PDN 2020

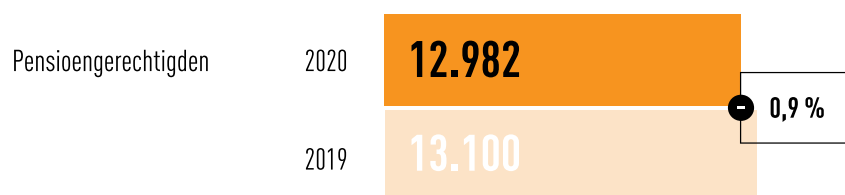
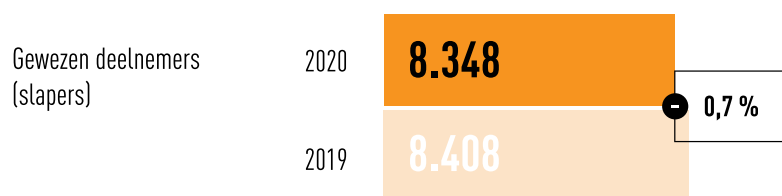
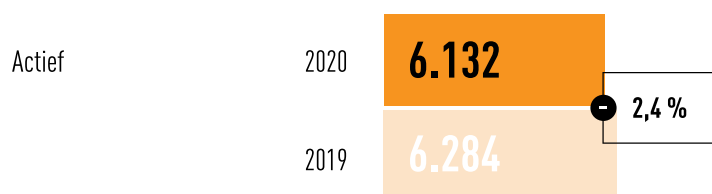
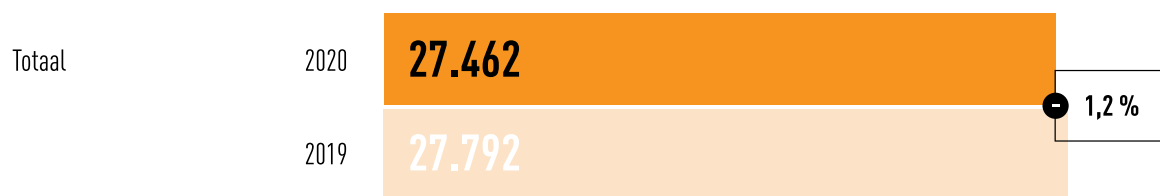
We hebben 2020 voor je in beeld gebracht. In dit jaarbericht laten we de belangrijkste ontwikkelingen en cijfers bij PDN zien en zetten we de hoofdpunten op een rij. Wat heeft PDN met jouw pensioengeld gedaan? Hoe ontwikkelde de dekkingsgraad zich en hoe zit het met de beleggingsresultaten. Wil je goed op de hoogte blijven van de ontwikkelingen bij je eigen pensioenfonds, lees dan dit jaarbericht (dit is de printversie).

Meer informatie over het jaar 2020 bij PDN is te lezen in het volledige jaarverslag of op de website van PDN. Om geld en papier te besparen wordt ook ons jaarverslag online gepubliceerd. Je kunt het jaarverslag vinden onder 'downloads' op de website van PDN: www.pdnpensioen.nl.

2020 in kerncijfers

Deelnemers

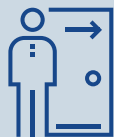

Pensioenverplichtingen PDN

Pensioenverplichtingen PDN eind 2019

7.253 MLN euro

Wijzigingen in pensioenverplichtingen in 2020

Uitkeringen aan pensioengerechtigden

-228 MLN euro

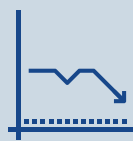
Nieuwe pensioenaanspraken die deelnemers hebben opgebouwd

+144 MLN euro

Stijging van de verplichtingen door een lagere rente

+839 MLN euro

Overige

-267 MLN euro

Pensioenverplichtingen PDN eind 2020

7.741 MLN euro

Pensioenvermogen PDN

Pensioenvermogen PDN eind 2019

7.541 MLN euro

Wijzigingen in pensioenvermogen in 2020

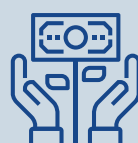
Uitkeringen aan pensioengerechtigden

-228 MLN euro

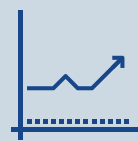
Ontvangen pensioenpremies

+101 MLN euro

Beleggingsresultaat

+288 MLN euro

Overige

+16 MLN euro

Pensioenvermogen PDN eind 2020

7.718 MLN euro

PDN DEKKINGSGRAAD 2020

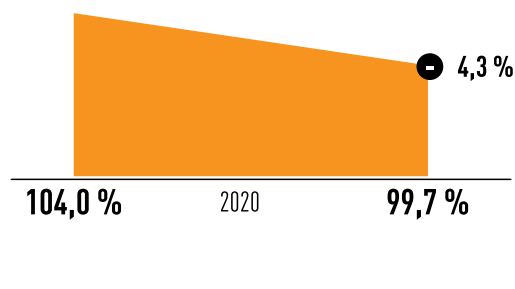
99,7%

De financiële positie van PDN

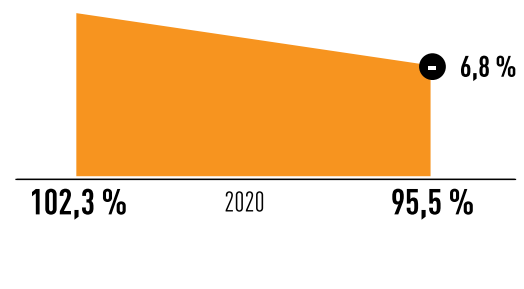
De dekkingsgraad is een belangrijke maatstaf voor de financiële situatie van het pensioenfonds. De dekkingsgraad geeft aan in hoeverre het pensioenvermogen op een bepaald moment toereikend is om te voldoen aan alle toekomstige pensioenverplichtingen (met name de pensioenuitkeringen).

Behalve de dekkingsgraad moet een pensioenfonds ook een zogenoemde 'beleidsdekkingsgraad' berekenen. Die beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden. Aan de hand van de hoogte van de beleidsdekkingsgraad wordt bepaald of een pensioenfonds moet korten op de opgebouwde pensioenen en ingegane pensioenen.

Dekkingsgraad

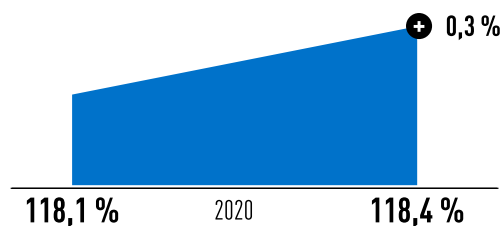
Beleidsdekkingsgraad

De lage rentestand speelt ons al jaren parten. Desondanks hoefde het fonds in 2020 de pensioen-aanspraken van de actieve werknemers en de pensioenuitkering van de pensioengerechtigden niet te verlagen. Eind 2020 bedroeg de dekkingsgraad 99,7%, wat 4,3% lager is dan de dekkingsgraad aan het begin van het jaar (104,0%). Behalve de dekkingsgraad moet een pensioenfonds ook een zogenoemde 'beleidsdekkingsgraad' berekenen. Die beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden. Eind 2020 was de beleidsdekkingsgraad 95,5%, wat 6,8% lager is dan aan het begin van het jaar (102,3%).

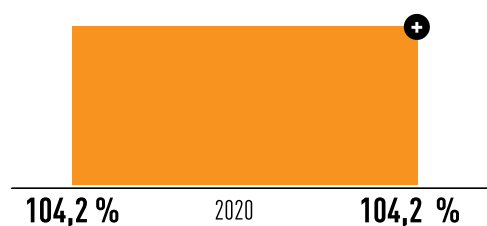
Aan de hand van de hoogte van de beleidsdekkingsgraad wordt bepaald of een pensioenfonds de opgebouwde en de ingegane pensioenen moet verlagen. Ook wordt op basis van de beleidsdekkingsgraad bepaald of een pensioenfonds zich in een tekort-situatie bevindt en een herstelplan moet indienen bij De Nederlandsche Bank. In een herstelplan geeft een fonds aan op welke manier het denkt een hogere dekkingsgraad te bereiken in de komende jaren. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor het wel of niet verhogen van de pensioenen (indexeren).

Vereiste dekingsgraad

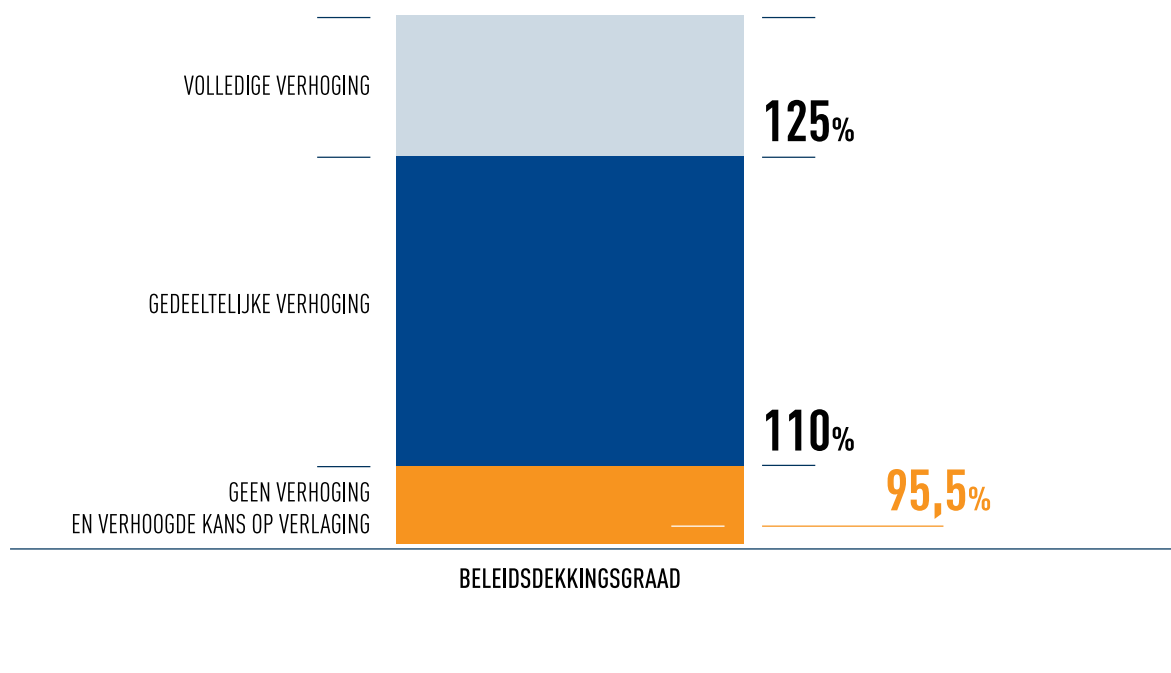
De vereiste dekingsgraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekingsgraad van PDN wettelijk moet zijn. Als de beleidsdekingsgraad onder de vereiste dekingsgraad komt, moet PDN een herstelplan indienen.

Minimaal vereiste dekingsgraad

De minimaal vereiste dekingsgraad geeft de absolute ondergrens aan. Als de beleidsdekingsgraad van PDN hieronder komt, is er sprake van een dekkingstekort. PDN heeft dan te weinig vermogen om de pensioenen in de toekomst uit te kunnen betalen. Als de beleidsdekingsgraad gedurende 5 jaar onder de minimaal vereiste dekingsgraad blijft, moet PDN de (opgebouwde) pensioenen verlagen (korten).

Pensioenverhoging

Op basis van de beleidsdekkingsgraad hoefden de pensioenen in 2020 gelukkig niet verlaagd te worden, maar konden ze helaas ook niet verhoogd worden. PDN probeert ieder jaar het pensioen van pensioengerechtigden en het opgebouwde pensioen van gewezen deelnemers te verhogen met de prijsontwikkeling en het opgebouwde pensioen van de deelnemers met de loonontwikkeling. De pensioenen en opgebouwde pensioenen zijn de laatste jaren niet verhoogd. De opgelopen achterstand heeft de koopkracht van de pensioenen en het opgebouwd pensioen aangetast.

De komende jaren blijft de kans op pensioenverhoging klein als gevolg van de wettelijke regels en de financiële reserves die worden vereist. Als de financiële situatie bij PDN verbetert, wordt verhoging weer mogelijk en kan het bestuur besluiten niet verleende verhogingen uit eerdere jaren in te halen. Ondanks dat de pensioenen in 2020 niet verlaagd hoefden te worden, blijft de kans op pensioenverlaging aanwezig voor de jaren. Als de dekkingsgraad eind 2021 lager uitvalt dan ongeveer 92%, kan het bestuur besluiten om de pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken te verlagen. Meer informatie over toeslagverlening is te vinden op de website van PDN.

Toeslagverlening

---

0 % **0 %**

2019

2020

PDN streeft ernaar om de pensioenen ieder jaar te verhogen en mee te laten groeien met de prijs- of loonstijging. Dit heet indexatie of toeslagverlening.

Hoe we het geld beleggen

Om elke maand de pensioenen te kunnen uitkeren, zijn de pensioenpremies alléén niet voldoende. Een pensioenfonds moet beleggen. Door te beleggen, boeken we winst. Dat is rendement. Beleggingen leveren op lange termijn meer rendement op dan een spaarrekening. Het rendement geeft aan wat de belegging heeft opgebracht en wordt in een percentage uitgedrukt.

	2020	2019
Totaal belegd vermogen (in mln €)	7.725	7.560

Samenstelling van beleggingen 2020	mln. €	weging
Matching portefeuille	4.409	57,1%
Nominale staatsleningen	1.805	40,9%
Inflation-linked bonds	780	17,7%
Investment grade credits	683	15,5%
Hypotheke	1.026	23,3%
Erfpacht	115	2,6%
Rendementsportefeuille	3.360	43,5%
Valuta overlay	26	0,8%
Aandelen	1.756	52,3%
Obligaties	582	17,3%
Onroerend goed	365	10,9%
Alternatieve beleggingen	631	18,8%
Liquiditeiten	- 44	- 0,6%
Totaal	7.725	100,0%

PDN heeft de beleggingen opgesplitst in een matching- en in een rendementsportefeuille.

Matchingportefeuille

De doelstelling van de matchingportefeuille is om een gunstig risico-/rendementsprofiel te realiseren met obligaties met een hoge kredietwaardigheid. Hiermee wordt een hoge mate van zekerheid nagestreefd. Daarmee dekken we een deel van het renterisico af.

Rendementsportefeuille

De doelstelling van de rendementsportefeuille is om voldoende rendement te behalen om de toeslagambitie waar te maken. Door middel van actief beleid probeert PDN binnen de toegestane risicoruimte extra rendement na kosten te behalen of een lager risicoprofiel te realiseren.

Om minder risico te lopen, spreidt PDN de beleggingen over diverse categorieën. Dit zijn bijvoorbeeld:

- **Inflation-linked bonds**

Dit zijn leningen aan (met name) overheden, waarbij de rente- en aflossingen gekoppeld zijn aan de inflatie. Dit betekent dat je gecompenseerd wordt voor gerealiseerde inflaties en dat daarmee een reëel rendement vastgelegd wordt.

- **Investment grade credits**

Dit zijn leningen aan bedrijven met een goede kredietwaardigheid. De looptijd van deze leningen is over het algemeen relatief kort (4-5 jaar). Vanwege de goede kredietwaardigheid is de kans dat de leningen inclusief rente terugbetaald worden zeer hoog en het risico laag.

- **Obligaties en leningen (vastrentende waarden)**

Hierbij wordt wereldwijd geld uitgeleend aan overheden en bedrijven. Het rendement (de zogenaamde rentevergoeding) is over het algemeen stabiel. Daarnaast belegt PDN ook in Nederlandse particuliere hypotheek.

- **Aandelen**

Hiermee wordt wereldwijd een belang genomen in het kapitaal van een onderneming. Er valt op langere termijn een hoger rendement te verwachten dan op obligaties, maar het risico is relatief groot.

- **Alternatieve beleggingen**

Dit is een beleggingscategorie waarvan een aantrekkelijk rendement wordt verwacht op de middellange termijn. Met de beleggingen binnen deze deelportefeuille wordt daarom gestreefd naar een aantrekkelijk rendement zonder afhankelijk te zijn van zogenaamde benchmarks (marktindices, zoals de AEX). Het gaat hier bijvoorbeeld om beleggingen in microfinanciering, infrastructuur en commodities.

- **Onroerend goed**

In onroerend goed kan op twee manieren belegd worden: direct (huizen, winkels en kantoren) en indirect (aandelen in onroerend goedfondsen). PDN belegt wereldwijd alleen in indirect onroerend goed.

- **Valuta overlay**

De bovenstaande beleggingen vinden plaats in verschillende valuta. Omdat de valuta in waarde kunnen stijgen of dalen ten opzichte van de euro, bestaat het rendement van de internationaal gespreide portefeuille voor een gedeelte uit valutarendementen. Om de invloed van valuta's op het rendement in euro's van het fonds te beperken, wordt gebruik gemaakt van valuta overlay. Hierbij dekt het fonds zich af tegen valutabewegingen.

- **Rente overlay**

De rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen wijkt af van de beleggingen. Hierdoor wordt er renterisico gelopen. Om dit risico te beperken wordt een gedeelte van het renterisico afgedekt. Hier toe wordt belegd in vastrentende waarden en worden derivaten ingezet. De rente overlay bepaalt mede een deel van het fondsrendement.

Duurzaam beleggen (in mln. €)

	2020	2019	
Vermogen belegd in Nederland	1.973	1.372	
Impact investments	217,7	223	

Impact investments

PDN maakt gebruik van zogenaamde Impact Investments (doelinvesteringen) om zowel een aantrekkelijk financieel rendement te behalen als maatschappelijke doelen te realiseren. De 17 'sustainable development goals' van de Verenigde Naties (duurzame ontwikkeldoelstellingen) vormen het raamwerk bij het doen van deze investeringen.

Het volledige overzicht van de bedrijven waarin PDN belegt is te vinden op de website van PDN.

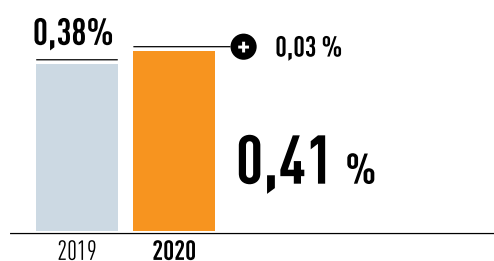
Beleggingsrendement (in %)

	2020	2019	
Totaal portefeuille	4,0%	12,7%	
Matching portefeuille	6,2%	7,3%	
Rendementsportefeuille	1,3%	20,2%	

Van een negatief rendement hoef je niet te schrikken. PDN belegt met een lange horizon. Schommelingen worden, naar verwachting, over de jaren gecompenseerd.

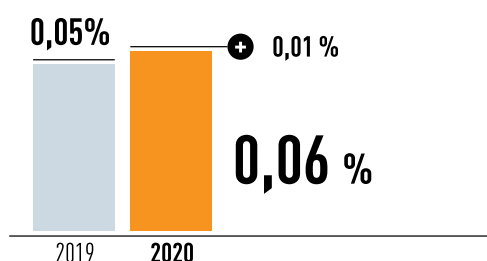
Kosten vermogensbeheer

in % van het gemiddeld belegd vermogen

Kosten transacties

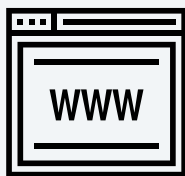
in % van het gemiddeld belegd vermogen

Transactiekosten zijn kosten die gemaakt moeten worden om aan- en verkopen tot stand te brengen en deze aan- en verkopen administratief af te handelen.

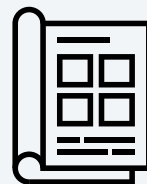
Enkele communicatiemiddelen in cijfers

www.pdnpensioen.nl

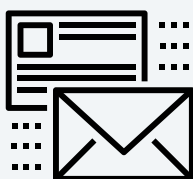
Aantal bezoeken	48.304
Aantal bezoeken per dag (gem)	132

PDN Magazine

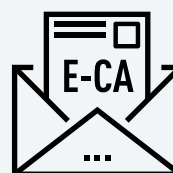
2 edities: mei en november	oplage
	20.000

Digitale nieuwsbrief

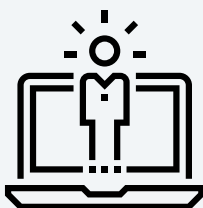
Aantal abonnees	4.615
Verstuurd → Geopend	2 → 65%

E-cards ter attentie van 40-jarigen

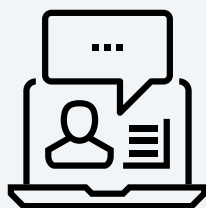
Totaal verstuurde e-cards	156
---------------------------	------------

Mijn PDN Pensioen

Aantal gebruikers	53,2 %
Aantal bezoeken	80.438
Aantal bezoeken per dag	220
Aantal gebruikers Post-Digitaal	70,8 %
Waardering	
NL planner, actieven	8,2
Mijn PDN Pensioen, actieven	8,4
Mijn PDN Pensioen, niet-actieven	8,2

Pensioenreizen

Q4 Pensioenreis In dienst

58 verstuurd, aantal bezoeken 21

Q4 Pensioenreis 60-jarigen

227 verstuurd, aantal bezoeken 129

Eerstelijnsvragen

2.568

Tijdig beantwoord

97,5 %

Dit zijn vragen die binnen drie werkdagen beantwoord kunnen en moeten worden.

Waardering Eerstelijnsvragen: **8,5**

Tweedelijnsvragen

777

Tijdig beantwoord

89,7 %

Deze vragen zijn complexer en moeten binnen tien werkdagen beantwoord worden.

Waardering Tweedelijnsvragen: **8,4**

Waardering

Toekennen van ouderdomspensioen

8,4

Toekennen van partnerpensioen

8,6

Waardeoverdracht

7,7

74 persoonlijke gesprekken

9,7

Wat vindt het verantwoordingsorgaan?

Het verantwoordingsorgaan (VO) heeft als taak om een oordeel te geven over het handelen van het bestuur en om over een aantal belangrijke zaken te adviseren. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit acht leden.

De samenstelling per mei 2021

WIL BECKERS

Voorzitter. Gekozen uit en door pensioengerechtigden

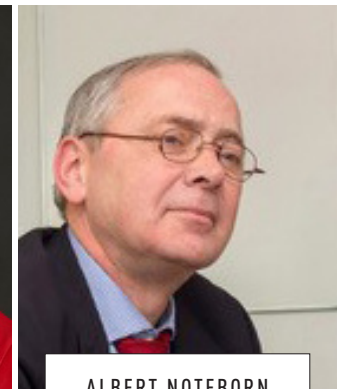
HARRY GOVERS

Gekozen uit en door pensioengerechtigden

ETHA VAN DE WIEL

Gekozen uit en door pensioengerechtigden

ALBERT NOTEBORN

Gekozen uit en door pensioengerechtigden

MARC SILVERTAND

Gekozen uit en door werknemers

PETER PASMANS

Gekozen uit en door werknemers

LAURINE LEON

plv. Voorzitter.
Aangewezen door DSM Nederland

RUUD VAN OOL

Aangewezen door DSM Nederland

Het oordeel van het VO over 2020

Het VO constateert dat de aanbevelingen over 2019 en de speerpunten voor 2020 zoals benoemd in het VO-verslag over 2019 in het lopend jaar in belangrijke mate zijn uitgevoerd. Een aantal punten zijn nog niet opgepakt dan wel gerealiseerd en zijn zo nodig opnieuw meegenomen in de aanbevelingen over 2020.

Samenvattend oordeel

Het VO is van oordeel dat het in 2020 door het bestuur vastgestelde beleid en de genomen bestuursbesluiten in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is. Bij het nemen van besluiten heeft het bestuur op evenwichtige wijze gehandeld door de belangen van alle belanghebbenden mee te nemen in zijn besluitvorming. Het bestuur heeft daarbij de formele en informele adviezen en aanbevelingen van het VO op adequate wijze meegenomen.

Aanbevelingen over 2020

Het verantwoordingsorgaan heeft de volgende aanbevelingen:

- Evalueer het huidige bestuurlijke model om de voor de toekomst meest gewenste positionering en governance structuur te kunnen vaststellen.
- Maak de benchmarking van de pensioenuitvoeringsorganisatie DPS onderdeel van fase II van het robuustheidsonderzoek in 2021.
- Pas op basis van de huidige praktijk en rekening houdend met de uitkomsten van de evaluatie van de fondsgremia de diverse reglementen aan. Neem hierbij de door het VO voor te stellen wijzigingen in het VO reglement mee.
- Neem de door het VO voorgestelde aandachtspunten mee in het nieuwe communicatiebeleidsplan.

Speerpunten 2021

De belangrijkste speerpunten waarop het VO in 2021 wil focussen:

- Volgen van ontwikkelingen betreffende de invoering van de nieuwe Wet toekomst pensioenen (pensioenakkoord) en invulling geven aan de rol van het VO in dat kader.
- Het monitoren van de opvolging door het bestuur van de uitkomsten uit het robuustheidsonderzoek deel 2.
- Het volgen van de ontwikkelingen met betrekking tot de acties van het bestuur inzake de toekomstige positionering en governance structuur van het fonds.
- Bewaking van het in 2020 vastgestelde premiebeleid en de naleving van de daarin opgenomen solidariteitsafspraken.
- Het beoordelen van het Communicatiebeleidsplan 2021-2023 en het toezien op de uitvoering daarvan.
- Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsbeleid.

De conclusie van de raad van toezicht

De raad van toezicht (RvT) houdt toezicht op het bestuur van PDN en beoordeelt het functioneren van het bestuur en de processen die het bestuur gebruikt. De RvT bestaat uit drie leden.

De samenstelling van de Raad van Toezicht

De RvT volgt bij het uitvoeren van zijn taak de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichhouders Pensioensector en Code Pensioenfondsen.

De RvT heeft in overleg met het bestuur een jaarplan opgesteld voor 2020 met een aantal specifieke thema's, de speerpunten, waarop de RvT zich richt, naast de reguliere taak. In dit verslagjaar waren dat:

1. Governance, praktijk in plaats van beleid.
  - A) In 2019 heeft de RvT met name beleidsmatig gekeken naar hoe het bestuur de noodzakelijke waarborgen voor kwalitatieve continuïteit van (geschikte) bestuurders regelt. In 2020 heeft de RvT zich gericht op de praktijk van de governance. Vooral omdat er in 2020 volgens rooster drie bestuursleden aftreden. Wat en hoe doet het bestuur dat om op tijd deze benoemingen rond te hebben.
  - B) Levert de wijze van invulling van de sleutelfuncties (praktische) meerwaarde en is die invulling werkbaar en zinvol (vooral de combinatie van Sleutelfunctiehouder-bestuurder).
2. Balansbeheer.
  - A) Bijdragen aan de doelstellingen van het fonds.
  - B) Fasen in de keten van balansbeheer.

Samenvattende conclusie

De RvT complimenteert het bestuur met de resultaten van zijn inspanningen en alle activiteiten die in 2020 zijn opgepakt en uitgevoerd. Zeker gelet op de Covid-19 beperkingen en extra acties die dat met zich meebracht. De uitvoering van de acties van het door DNB uitgevoerde beleggingsonderzoek, de vervulling van vacatures, verhelderde rolverdeling bestuur-commissies en ondersteuning, invoering van sleutelfunctiehouders, risicobewustzijn, nieuwe pensioenregeling vanaf 2021 en voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel zijn voortvarend ter hand genomen en/of afgerond. Het bestuur heeft als team adequaat gefunctioneerd. De RvT heeft er vertrouwen in dat het bestuur ook de complexiteit van de overgang naar het nieuwe stelsel aan zal kunnen.

Speerpunten 2021

De RvT richt zich in 2021, naast de wettelijke minimumtaken, op de volgende speerpunten:

1. Eigen Risico Beoordeling (IORP II)
2. Voorbereidingen nieuwe pensioenstelsel (van plan van aanpak, planning, tot betrokkenheid sociale partners en deelnemerscommunicatie).

Verklaring RvT

Op grond van zijn waarnemingen stemt de RvT in met het besluit van het bestuur om het bestuursverslag 2020 en de jaarrekening 2020 goed te keuren.

De samenstelling van het bestuur

Het bestuur van PDN bestaat uit acht leden (inclusief voorzitter). Vier leden worden benoemd op voordracht van DSM Nederland, twee leden worden benoemd op voordracht van de centrale ondernemingsraad DSM Nederland en twee leden worden benoemd uit en door de pensioengerechtigden.

Bestuurswisselingen in 2020/2021

- Wim Reinartz, benoemd als bestuurslid per 7 december 2020
- Piet Rennen, benoemd als aspirant-bestuurslid per 16 december 2020
- Rein Pikaart, benoemd als bestuurslid per 21 januari 2021

Het bestuur spreekt zijn dank uit aan de RvT en het VO voor de bevindingen, de aanbevelingen en de actieve inzet en betrokkenheid in 2020. Een aantal bevindingen en aanbevelingen zal in 2021 leiden tot acties van het bestuur.

De complete reactie van het bestuur op de oordelen van het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en de tekst van die oordelen zijn te lezen in het volledige jaarverslag 2020 van PDN.

Bestuurssamenstelling per mei 2021

**EDITH
SCHIPPERS**

Voorzitter, benoemd op voordracht van DSM Nederland B.V.

**MONIQUE
VAN HEESWIJK-KUSTER**

Bestuurslid, benoemd op voordracht van DSM Nederland B.V.

**MARLIES
VAN BOOM**

Extern bestuurslid, benoemd op voordracht van DSM Nederland B.V.

**JOS
OP HEIJ**

Bestuurslid, benoemd op voordracht van DSM Nederland B.V.

**TON
DE BOER**

plv. Voorzitter, gekozen uit en door pensioengerechtigden DSM Nederland B.V.

**REIN
PIKAART**

Bestuurslid, gekozen uit en door pensioengerechtigden DSM Nederland B.V.

**PIET
RENNEN**

Aspirant bestuurslid, gekozen uit en door pensioengerechtigden DSM Nederland B.V.

**EIKO
DE VRIES**

Extern bestuurslid, benoemd op voordracht van de centrale ondernemingsraad DSM Nederland B.V.

**WIM
REINARTZ**

Bestuurslid, benoemd op voordracht van de centrale ondernemingsraad DSM Nederland B.V.

Het duurzaamheidsbeleid van PDN

PDN licht zijn duurzaamheidsbeleid toe en legt verantwoording af over de belangrijkste resultaten over het verslagjaar 2020 in het Duurzaamheidsverslag 2020.

Het volledige duurzaamheidsverslag (PDF) is te vinden op de website van PDN onder downloads en is ook opgenomen in het jaarverslag 2020.

PDN ziet het als zijn taak om te blijven zorgen voor een goed pensioen, in welke omstandigheid de wereld zich ook bevindt. Om een aantrekkelijk pensioen te kunnen bieden, nu en later, beleggen we de pensioenpremies van onze deelnemers op een verantwoorde manier. We nemen hiermee onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Talloze wetenschappelijke studies sterken ons in onze overtuiging dat duurzaamheid niet ten koste hoeft te gaan van het rendement op onze beleggingen. In tegendeel, juist door informatie over mens, milieu en goed ondernemingsbestuur mee te nemen in ons beleid en kaderstelling, worden meer weloverwogen beleggingsbeslissingen genomen. Zeker omdat we beleggen voor de lange termijn.

PDN heeft zijn strategische visie op duurzaamheid vertaald naar de volgende 7 beleidsterreinen:

---

1. Thematische aandachtsgebieden

Met de ondertekening van het IMVB-convenant legden we vast om in 2020 één of meer thematische risico-aandachtsgebieden aan ons beleid toe te voegen. Met een keuze voor thematische aandachtsgebieden willen we ons focussen op specifieke maatschappelijke ontwikkelingen die voor onze deelnemers belangrijk zijn én als risicovol zijn geïdentificeerd voor onze beleggingsportefeuille. Tegen deze achtergrond willen wij ons in het bijzonder richten op een tweetal duurzaamheidsrisico's namelijk klimaatverandering en controversiële wapens. Hierbij gaat het om het voorkomen van een negatieve impact voor samenleving en milieu in de beleggingsportefeuille en bij potentiële beleggingen gaat het om deze twee thema's.

2. Uitsluiting

Het uitgangspunt voor het uitsluiten van ondernemingen en landen zijn activiteiten die de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Nederlandse overheid onaanvaardbaar vinden. We beleggen niet direct in aandelen of obligaties van ondernemingen die in strijd handelen met de 10 principes van het Verenigde Naties Global Compact. Producenten van controversiële wapens, zoals bijvoorbeeld nucleaire wapens die niet onder de uitsluitingscriteria van het Global Compact vallen, worden ook uitgesloten. Ook staatsobligaties van landen waarop een sanctie van de Verenigde Naties of de Europese Unie rust, sluiten we uit. Hierbij gaat het voornamelijk om mensenrechten- en wapenvraagstukken.

3. Impact Investments

We investeren in zogenaamde Impact Investments (doelinvesterings) om zowel een aantrekkelijk financieel rendement te behalen als maatschappelijke doelen te realiseren. De 17 'sustainable development goals' van de Verenigde Naties (duurzame ontwikkeldoelstellingen) vormen het raamwerk bij het doen van deze investeringen.

4. Transparantie

We maken transparant waarin de pensioengelden worden belegd. Op de website van het fonds zijn de namen te vinden van alle bedrijven waarin het fonds belegt.

5. ESG-integratie

We benutten waar mogelijk ESG-factoren voor het beheer en beoordelen van beleggingen. ESG staat voor Environment (omgeving/milieu), Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestu

6. Engagement

We sporen bedrijven aan om te zorgen voor een positieve ontwikkeling op het gebied van maatschappelijke (duurzaamheids)vraagstukken. Ook starten we bredere engagementtrajecten om hele sectoren aan te spreken.

7. Stembeleid & Corporate Governance

We stemmen bij Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen volgens ons stembeleid. Dit gebeurt op de Algemene en Buitengewone Vergaderingen van Aandeelhouders van beursgenoteerde ondernemingen in Nederland.

Onze deelnemers

De deelnemers zijn voor ons het allerbelangrijkst. Wij bestaan voor en door de deelnemers. Ze onderschrijven onze visie op het vlak van duurzaamheid. Voor de deelnemers is een actieve houding ten aanzien van duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt binnen het beleid van PDN. Deelnemers vinden het de verantwoordelijkheid van PDN om bij beleggingen rekening te houden met de gevolgen voor mens en milieu. Wij onderzoeken regelmatig hoe duurzaamheid leeft onder de deelnemers. De uitkomsten van dit onderzoek worden geëvalueerd en waar nodig wordt het beleid en de communicatie op basis hiervan verfijnt.

In 2021 stellen we opnieuw onze ambitie en duurzaamheids-uitgangspunten vast om op basis daarvan te beoordelen of en hoe we in het duurzaamheidsbeleid en in de uitvoering daarvan nog meer rekening kunnen houden met de impact op mens en milieu zonder daarmee in te boeten op het risico-rendementsprofiel.

We willen onze deelnemers een goed beeld geven van de ondernomen activiteiten en resultaten op het gebied van duurzaamheid. Dat doen we door middel van een uitgebreide rapportage in het jaarlijks duurzaamheidsverslag en via nieuwsberichten op de website en in het PDN Magazine.

Duurzaamheid in 2021

2021 staat bij PDN volop in het teken van duurzaamheid. We zullen onze duurzaamheidsvisie en -ambitie opnieuw bespreken en vaststellen voor de komende jaren. Op basis hiervan ontwikkelen we ons duurzaamheidsbeleid verder door. We vertalen het beleid in prestatie-indicatoren en integreren het in onze beleggingscategorieën.

Daarnaast zullen we ons in 2021 ook bezighouden met de invoering van het IMVB-convenant en EU-initiatieven op het gebied van duurzaamheid zoals bijvoorbeeld de EU Taxonomy en de implementatie van Sustainable Finance Disclosure Regulation.

Het werk om risico's op het gebied van duurzaamheid in liquide en niet-beursgenoteerde beleggingen te herkennen en beheersen, wordt voortgezet. Daarnaast zetten we ons ook in om met meerdere partijen samen te werken om duurzaamheid op al zijn raakvlakken te bevorderen.

Vooruitblik 2021

Pensioenakkoord

Het pensioenakkoord en de beoogde overgang naar een nieuwe pensioenregeling is naar verwachting het belangrijkste dossier voor het bestuur in 2021. Samen met DPS waren we in 2020 nauw betrokken bij de beleidstrajecten in Den Haag. PDN was een van de pensioenfondsen die doorrekeningen maakten, die de basis vormden voor de wetsvoorstellen. Ook zijn we vertegenwoordigd in werkgroepen van de pensioenfederatie en andere gremia.

Voor 2021 is ons primaire doel om tot goede afstemming te komen met de stakeholders van PDN in dit traject, met name de sociale partners inclusief gelieerde ondernemingen, de fondsorganen, de uitvoeringsorganisatie en vertegenwoordigers van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. In de besluitvorming kunnen we dan gebruik maken van een gezamenlijke kennisbasis en projectplanning. Dat zal bijdragen aan een gedragen besluitvorming.

Communicatiebeleid

De deelnemerscommunicatie is een belangrijk speerpunt in 2021. Gezien de grote veranderingen die op stapel staan voor de deelnemers, richt het fonds zich op het tijdig meenemen van de deelnemers. Deelnemers ervaren al vele jaren de uitdagingen in hun huidige pensioenvoorziening en horen regelmatig over de voorgenomen herziening van het pensioenstelsel. Het fonds gaat in 2021 uitleg geven over de wijzigingen, hoe het fonds hier op voorsorteert en welke mogelijke verandering dit inhoudt voor de deelnemer.

Bedrijfsvoering

Samenhangend met het pensioenakkoord, zal het bestuur in 2021 een uitgebreide check doen op de robuustheid van de uitvoeringsorganisatie DPS. Dit is gericht op het vaststellen van mogelijke hiaten met betrekking tot het succesvol kunnen acteren in het komende overgangstraject en het identificeren en vervolgens realiseren van de benodigde oplossingen. Als onderdeel van het robuustheidsonderzoek is begin 2021 besloten om een grote investering te doen in de IT-beleggingsinfrastructuur, die in 2021 en daaropvolgende jaren wordt geïmplementeerd.

Risicobeheer

In 2021 vindt ook de Eigen Risicobeoordeling (ERB) plaats, waarvoor in 2020 de aanzet is gegeven via de Risk Vision en de RCA. In de ERB zal de centrale vraag beantwoord worden over de schaal en toekomstbestendigheid van het pensioenfonds. Dit hangt samen met het pensioenakkoordtraject, het robuustheidsonderzoek en de investeringen die het fonds doet. De ERB heeft daarmee een strikte focus en duidelijke toegevoegde waarde in het pensioenakkoordtraject.

Duurzaam beleggen

Eveneens een speerpunt voor het bestuur voor 2021 is het duurzaamheidsbeleid in de beleggingen. Daarin worden extra stappen gezet, waarbij onder andere verdere invulling wordt gegeven aan het voldoen aan de vereisten vanuit de 'Sustainable Finance Disclosure Regulation' (SFDR wetgeving). Het bestuur gelooft in de meerwaarde die pensioenfondsen kunnen creëren op dit vlak, door de aan hen toevertrouwde omvangrijke gelden maatschappelijk verantwoord en duurzaam te beleggen. Dit sluit ook aan bij wat de deelnemers, DSM als belangrijkste werkgever, de Nederlandse overheid en de EU van het fonds vragen. Het bestuur zal daarbij kritisch bekijken hoe het beleggingsrisico en het verwachte beleggingsrendement aansluit op dit beleid. Een actieplan met mijlpalen en met ruimte voor kennisdeling en afstemming is opgesteld.

Contact

**Bij vragen over je pensioen kun je terecht op www.pdnpensioen.nl
Of neem contact op met onze Pension Desk:**

+31(0)45 5788100 / info.pdn@dsm.com

Disclaimer

De in dit jaarbericht verstrekte informatie van stichting Pensioenfonds DSM Nederland, gevestigd te Heerlen (het pensioenfonds) is van algemene aard, uitsluitend indicatief en aan wijzigingen onderhevig. De vermelde gegevens zijn uitsluitend bedoeld om de deelnemers algemene informatie te verschaffen. De gegeven informatie wordt verondersteld betrouwbaar te zijn, echter het gebruik van de informatie geschiedt geheel voor risico van de gebruiker. Noch de uitvoerder (zijnde DSM Pension Services BV), noch het pensioenfonds aanvaardt enige aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden of onvolkomenheden in de informatie, of voor schade ontstaan in verband met het gebruiken, het afgaan op of verspreiden van informatie. Rechten kunnen uitsluitend worden ontleend aan het voor de deelnemer geldende pensioenreglement.

Colofon

Productie & Tekst: DSM Pension Services
Concept & realisatie: Perron 9, Maastricht
Fotografie: o.a. Annemiek Mommers